

CONCEPTVERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 30 MAART 2017 VAN DE COMMISSIE SAMENLEVING

Aanwezig de leden:

De heren Azannay (GL), Brander (PvdA), Van der Bruggen (PvdA), El Aichi (CDA), Garretsen (SP), Rutten (VVD), Smit (OPH), Spijkerman (D66), Visser (CU) en de dames Dekker (D66), Jacobsz (AP), Van Ketel (SP), Klazes (GL), Sterenberg (VVD)

Afwezig: Mevrouw Barth (CU), mevrouw Özogul (SP), mevrouw Simsek (CDA)

Mede aanwezig:

Mevrouw Taets van Amerongen-Ingram (secretaris), de heer Van Leeuwen (voorzitter), de heer Snoek (wethouder), mevrouw Langenacker (wethouder), de heer Botter (wethouder)

Verslag: Mevrouw Muda

1 Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen en luisteraars welkom bij de vergadering van de commissie Samenleving. Er is bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Özogul (SP), mevrouw Simsek (CDA) en mevrouw Barth (CU).

2. Spreektijd voor belangstellenden (over niet op de agenda staande onderwerpen)

Er hebben zich geen sprekers aangemeld.

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter** concludeert dat de voorgestelde agenda wordt vastgesteld.

4. Vaststellen conceptverslag van de commissie Samenleving van 2 en 9 maart 2017, ter kennisname verslag Raadsmarkt sociaal domein 9 maart 2017

Mevrouw **Dekker** (D66) heeft de volgende tekstvoorstellen ingediend met betrekking tot het verslag van 9 maart 2017:

Pagina 2:

Mevrouw **Dekker** (D66) constateert dat wereldwijd mensenrechtenorganisaties onder druk staan. Volgens mevrouw Dekker doet Nederland mee aan die onderdrukking elders in de wereld door handelsbelangen vóór mensenrechten te stellen en de wet- en regelgeving zodanig in te richten dat het mogelijk wordt om al ons dataverkeer te delen met de Amerikaanse inlichtingendienst.

Pagina 5:

Mevrouw **Dekker** (D66) is namens haar fractie van mening dat onafhankelijke en kritische zelforganisaties onmisbaar zijn buiten de basisinfrastructuur. Zij bieden checks-and-balances voor de gemeente en zijn daarom onmisbaar voor een gezonde democratie. Het is ook belangrijk dat zij Haarlems beleid ontwikkelen en toetsen. Ook binnen de basisinfrastructuur ziet D66 hen een rol spelen in het laagdrempelig organiseren van steunen van mensen richting zelfredzaamheid, dagbesteding en dergelijke. Mevrouw Dekker is gebleken dat de ruimte om die taken op zich te nemen er nauwelijks is. D66 vraagt het college daarom (1) een overlegstructuur in te richten met verschillende zelforganisaties; (2) de huidige subsidiesystematiek onder de loep te nemen; (3) te kijken hoe er wordt getenderd en aan welke criteria moet worden voldaan; D66 roept daarop ook op om bij de uitwerking van het Right to Challenge extra aandacht te hebben voor juist deze organisaties.

Beide verslagen worden vastgesteld met inachtneming van bovenstaande tekstwijzigingen.

5. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

De **voorzitter** inventariseert de rondvragen: drie rondvragen aan wethouder Langenacker met betrekking tot de onderwerpen kinderarmoede, sociale wijkteams en het schuldhulpmaatje.

Wethouder **Botter** presenteert een viertal nieuwe folders, verkrijgbaar bij het Wmo-loket. Ze zijn uiteraard ook digitaal beschikbaar. Hij heeft een aantal exemplaren bij zich voor de commissieleden.

6. Vaststellen van het Jaarlijks Onderwijshuisvestingsplan 2017

De **voorzitter** geeft een korte inleiding. Aan de raad wordt gevraagd voor de voorzieningen voor tijdelijke huisvesting in 2017 een bedrag ad 226.803 euro (inclusief btw) uit de algemene middelen beschikbaar te stellen ten behoeve van de exploitatiebegroting 2017 Programma 1.1 Beleidsveld 1.1 Onderwijs en Sport en de programmabegroting 2017 overeenkomstig te wijzigen. Hij geeft het woord aan D66.

Mevrouw **Dekker** (D66) verklaart dat D66 normaal gesproken zonder meer akkoord was gegaan met het voorstel, ware het niet dat er steeds weer gedoe lijkt te zijn over één programmalijn. De renovatie van de Molenwiek Dalton was ingepland voor 2017 maar nu blijkt er geen geld meer beschikbaar te zijn. Wat D66 betreft is het onacceptabel dat een plan dat in 2015 is vastgesteld wegens een financieel tekort niet uitgevoerd kan worden, terwijl in het stuk nota bene staat dat de renovatie van deze school hard nodig is en dit financiële probleem ook al eerder bekend was. Spreekster vraagt aan de wethouder hoe dit heeft kunnen gebeuren en hoe dit in de toekomst kan worden voorkomen.

De heer **Azannay** (GL) constateert dat het aantal leerlingen in Haarlem volgens de prognose zal groeien en dat dus ook het aantal locaties moet worden uitgebreid. GroenLinks zou graag weten of er ook scholen zijn waarmee het minder goed gaat en wie bepaalt waar en tot welk maximum het aantal leerlingen mag groeien. Hij sluit zich aan bij de vragen van D66 over de situatie met de Molenwiek Dalton.

De heer **Brander** (PvdA) sluit zich aan bij de vorige sprekers. Twee jaar geleden is het wel gelukt om met enige creativiteit de renovatie van de Globe (voorheen Piramide Boerhaavewijk) naar voren te halen. De situatie met de Molenwiek Dalton is vergelijkbaar. Spreker benadrukt dat ook de PvdA dit onacceptabel vindt. Hij vraagt dan ook of de wethouder echt geen enkele mogelijkheid ziet.

Wethouder **Snoek** bedankt voor de vragen en de steun voor het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO). Het SHO dat twee jaar geleden is vastgesteld, is vertaald in het Investeringsprogramma (IP). De raad heeft het IP vastgesteld en daarmee zijn de middelen beschikbaar voor het college en de schoolbesturen om onderwijshuisvesting te realiseren. In de loop der tijd veranderen de plannen maar ook de bedragen, zodat er weleens met middelen geschoven moet worden om binnen de budgettaire kaders toch plannen te realiseren. Omdat het huidige SHO afloopt, moeten er een nieuw SHO en een nieuw IP gemaakt worden. Het IP zal bij de kadernota vastgesteld worden. Er is onvoldoende budgettaire ruimte over om de renovatie van de Molenwiek Dalton te financieren, maar de wethouder heeft absoluut de intentie om daarvoor ruimte op te nemen in het nieuwe IP. De raad besluit maar de heer Snoek zal zich als wethouder Onderwijs optimaal inspannen om de benodigde middelen te vinden. Versnelling van het proces is niet mogelijk want er moet eerst een integrale afweging gemaakt worden binnen het IP, dat vervolgens door de raad vastgesteld wordt bij de kadernota. Voor een deel is de oorzaak toe te schrijven aan het begroten op VNG-normen. Als gevolg daarvan heeft het college met bedragen moeten schuiven, maar dat is steeds gemeld aan de raad. Sommige scholen zijn echter ook om andere redenen duurder geworden, bijvoorbeeld omdat zij sneller groeiden. De wethouder kan niet toezeggen dat dit probleem zich bij het volgende SHO niet meer voordoet. Hij vindt echter dat het college het toch goed doet, mits het proces transparant is en de raad steeds op de hoogte gehouden wordt. GroenLinks vraagt of en waar zich krimp voordoet. Het college heeft de raad eerder gemeld dat in het vmbo op sommige plaatsen leegstand ontstaat. Bij de discussienota is reeds besproken dat op een gegeven moment een herschikking overwogen zou moeten worden. De gemeente en schoolbesturen bespreken samen alle zaken met betrekking tot het SHO, het onderwijs en het jaarlijkse onderwijshuisvestingsplan.

De heer **Brander** (PvdA) wijst erop dat de gemeente in Schalkwijk een groot aantal woningen gaat bouwen. In het kader van integraliteit van beleid zou daarmee rekening gehouden moeten worden in

het onderwijs. Het bevreemdt de PvdA dat dat niet gebeurt, terwijl er zo veel aandacht wordt besteed aan de plannen voor Schalkwijk.

De heer **Smit** (OPH) vraagt hoe de heer Brander de discussie van begin deze week heeft ervaren over het ontbreken van vwo-onderwijs in Schalkwijk en hoe hij dat meeneemt in zijn afwegingen.

De voorzitter zou de discussie daarover summier willen houden omdat dat onderwerp nog uitgebreid aan de orde komt bij de behandeling van het SHO.

De heer **Brander** (PvdA) antwoordt dat die discussie nog veel belangrijker is voor het basisonderwijs dan voor het voortgezet onderwijs. Wat de PvdA betreft, moet er hoe dan ook in de verschillende stadsdelen van Haarlem voldoende onderwijs beschikbaar zijn.

Mevrouw **Dekker** (D66) sluit zich aan bij de opmerking van de heer Brander en voegt daaraan toe dat een aantal partijen niet voor niets heeft gevraagd om een integrale kijk. Zij beaamt dat het financiële proces transparant is maar zij vindt het wel een gemis dat de raad nu pas inzicht krijgt in de concrete situatie van de Molenwiek Dalton, die nu al niet meer geschikt is om kinderen in te huisvesten, terwijl de gemeente de plicht heeft om daarvoor te zorgen. D66 zou graag zien dat het college de raad in voorkomende gevallen tijdig op de hoogte stelt, zodat niet op het allerlaatste moment naar geld hoeft te worden gezocht en er voor de raad nog ruimte is om op inhoudelijke gronden keuzes te maken over de besteding van de budgetten.

De heer **Azannay** (GL) begrijpt dat het college af en toe schuift met middelen maar hij vindt het wel moeilijk te verkopen dat dat uiteindelijk resulteert in een tekort voor één project. Wat hem betreft, had het college dat beter moeten bewaken. In aanvulling op zijn vraag naar krimpende scholen geeft hij het volgende voorbeeld. IC Basisschool De Meer in Merenwijk is vlak naast OBS De Erasmus gevestigd. De Meer krimpt en De Erasmus groeit en wil lokalen huren van De Meer. Dat kan volgens GroenLinks niet de bedoeling zijn. Wat GroenLinks betreft, zouden afspraken gemaakt moeten worden over groei om leegstand elders te voorkomen.

De heer **Rutten** (VVD) vraagt of GroenLinks pleit voor inperking van de keuzevrijheid voor scholen.

De heer **Azannay** (GL) antwoordt dat er graag gepraat wordt over keuzevrijheid maar dat die in de praktijk eigenlijk niet bestaat vanwege het lotingssysteem. Hij pleit ervoor om goede afspraken te maken om te voorkomen dat de ene school groeit ten koste van een andere school.

De heer **Rutten** (VVD) vraagt of GroenLinks ervoor pleit dat er ook binnen een postcodegebied geen keuzevrijheid meer is.

De heer **Azannay** (GL) benadrukt dat in de huidige situatie een deel van de leerlingen ook al genoeg moet nemen met een tweede of derde keuze. Hij wil ervoor waken dat de ene school groeit ten koste van een andere school.

Wethouder **Snoek** antwoordt dat er wel degelijk havo- en vwo-onderwijs is in Schalkwijk, ook al stond er in de krant iets anders. De raad zal de kosten van de huisvesting daarvan nog gaan bespreken. Hij is het eens met de heer Brander dat juist in het primair onderwijs, onderwijs dicht bij huis enorm belangrijk is. Dat was een van de uitgangspunten van het SHO en zal dat ook blijven wat de wethouder betreft. De gemeente was op de hoogte van het huisvestingsvraagstuk bij de Molenwiek, want daarom was het ook in het SHO opgenomen. De raad heeft destijds een behoorlijke som geld beschikbaar gesteld voor onderwijshuisvesting maar het blijkt toch niet voldoende te zijn. De Rudolf Steinerschool en de Molenwiek Dalton stonden wel op de lijst, maar er is extra geld nodig om die te kunnen uitvoeren. Dat kan niet geregeld worden via het Jaarlijkse Onderwijshuisvestingsplan (JOP), maar extra geld kan alleen beschikbaar gesteld worden door de raad bij de kadernota. Het college zal zijn uiterste best doen om die middelen te vinden, maar het is een verdraaid moeilijke afweging van alle benodigde investeringen.

Mevrouw **Dekker** (D66) wijst erop dat in de collegebrief nadrukkelijk staat dat uitstel van de Molenwiek Dalton eigenlijk niet verantwoord is. Zij denkt dat dit probleem eerder voorzien had kunnen worden. Het college heeft inderdaad steeds transparant gehandeld, maar D66 had graag in een eerder stadium gehoord over de situatie rond de Molenwiek Dalton, want nu zit de raad met een school in zijn maag die eigenlijk geen uitstel kan velen.

De heer **Brander** (PvdA) weet dat er twee jaar geleden voor gekozen is om de investering voor de Piramide naar voren te halen. Hij vraagt of dat ook nu mogelijk is. Hij wil graag weten hoe groot de werkelijke vertraging is als de raad het geld bij de kadernota beschikbaar stelt en hoeveel tijd het had gescheeld als dat besluit nu al genomen had kunnen worden.

Wethouder **Snoek** antwoordt dat de Molenwiek Dalton in het Jaarlijkse Onderwijshuisvestingsplan 2017 staat omdat het de bedoeling is in 2017 tot realisatie te komen. Als het geld nu beschikbaar was geweest, dan had de school de opdracht kunnen verlenen aan de aannemer maar dat zal nu moeten wachten op de kadernota. De wethouder gaat ervan uit dat het nog steeds de intentie is om het werk in 2017 uit te voeren. Hij wordt echter gecorrigeerd door de aanwezige ambtelijke ondersteuning. Het werk kan pas in 2018 worden uitgevoerd.

De heer **Brander** (PvdA) concludeert dat het geld nog niet beschikbaar is en dat er dus ook nog voorbereidingen worden getroffen. Hij zou het kwalijk vinden als deze gang van zaken zou leiden tot een jaar uitstel. Hij vraagt of de wethouder kan zeggen hoelang de werkelijke vertraging is.

Wethouder **Snoek** kan die vraag nu niet beantwoorden maar hij zal ervoor zorgen dat de heer Brander het antwoord ruim voor de raadsbehandeling krijgt. Hij begrijpt dat de heer Brander wil weten wat er nog dit jaar zou kunnen gebeuren, als bij de raadsbehandeling van het JOP de benodigde middelen beschikbaar zouden zijn.

De heer **Azannay** (GL) weet dat voor de kadernota ook het SHO komt. Hij vraagt of de Molenwiek Dalton daar nog deel van uitmaakt of dat het via een separaat voorstel geregeld moet worden.

Wethouder **Snoek** antwoordt dat twee scholen uit het SHO 2015 nog niet gerealiseerd zijn. Daarvoor zijn extra middelen nodig. De wethouder heeft de intentie om beide scholen in het IP bij de kadernota tot realisatie te brengen. Nog voor de kadernota krijgt de raad het SHO, waar een IP uit zal komen met een bedrag dat vele malen hoger ligt dan de bedragen waarover het nu gaat. Hij voorziet eerst nog een discussie met de schoolbesturen over het gebruik van capaciteit en vrije ruimte en het prioriteren van de opgaven die in het SHO zijn opgenomen alvorens die in het IP vertaald worden.

De heer **Brander** (PvdA) vraagt de wethouder in het toegezegde antwoord ook de extra kosten aan te geven die mogelijk gepaard gaan met het naar voren halen van de investering.

Wethouder **Snoek** antwoordt dat het in dit geval gaat om extra investeringsruimte die niet in het IP is opgenomen. Het leidt tot een extra investering.

De heer **Brander** (PvdA) concludeert dat alle fracties het erover eens zijn dat die extra investering er moet komen. Het gaat dus om de procedure.

De voorzitter brengt in herinnering dat de wethouder al aan het begin van zijn beantwoording heeft aangegeven dat de raad bij de kadernota een integrale afweging maakt over het IP. Hij wil voorkomen dat de commissie in herhaling vervalt.

De heer **Brander** (PvdA) is dat niet met hem eens. De vraag is of de raad nu een ander besluit wil nemen of het bij de kadernota wil regelen. Hij wil graag van de wethouder horen wat het gevolg zou zijn als de raad de beslissing naar voren wil halen, zodat de raad een afweging kan maken.

Wethouder **Snoek** weet niet zeker of die vraag relevant is, want het gaat in dit geval niet om het naar voren halen van een investering. De wethouder zal hoe dan ook zorgen voor een antwoord, of het nu wel of niet aan de orde is.

De heer **Rutten** (VVD) vraagt of de heer Brander hiermee voorstelt om het kasstroomplafond los te laten.

De heer **Brander** (PvdA) antwoordt dat dat nu nog niet aan de orde is.

De heer **Rutten** (VVD) begrijpt dat hij er niet afwijzend tegenover staat.

De heer **Brander** (PvdA) kan zich in deze situatie een uitzondering voorstellen, maar hij is zich ervan bewust dat daarover afspraken zijn gemaakt in het coalitieakkoord.

De heer **Rutten** (VVD) vond het daarom juist interessant want hij kan zich voorstellen dat zich ook in andere investeringsportefeuilles dergelijke prangende vragen voordoen.

De voorzitter rondt het onderwerp af en concludeert dat de wethouder toegezegd heeft aanvullende informatie aan de raad te sturen. Hij stelt voor het voorstel voor de raad te agenderen als hamerstuk met stemverklaring. Aldus wordt besloten.

7. Regionaal en lokaal gezondheidsbeleid

De voorzitter geeft een korte inleiding. Het college vraagt de mening van de commissie over de gekozen lijn voor de lokale uitwerking van het gezondheidsbeleid. De commissie mag ook aanvullingen en wijzigingen voor het beleid aangeven. Hij geeft het woord aan de VVD.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) verklaart dat de VVD een gezonde levensstijl belangrijk vindt maar meer nog dat iedereen vrij is om zelf te kiezen hoe hij leeft. De overheid moet zorgen voor goede voorlichting. In het regionale plan wordt veelal selectieve preventie toegepast door de doelgroepen te kiezen die al in zicht zijn. In de commissie is al aan de orde geweest dat de gemeente veel investeert in preventie, terwijl de baten daarvan bij de zorgverzekeraars terechtkomen. De commissie heeft de wethouder gevraagd om daarmee aan de slag te gaan maar in het actieplan wordt slechts gesproken over twee gesprekken. Spreekster pleit ervoor om net zo lang te praten totdat het resultaat oplevert. In het onderdeel “Bewegen voor iedereen” wordt ingezoomd op ouderen met gezondheidsproblemen en inwoners met psychische klachten. Die beide doelgroepen krijgen dus al hulp en het lijkt spreekster daarom effectiever om dit onderdeel deel te laten uitmaken van die behandeling.

De heer **Spijkerman** (D66) begrijpt dat mevrouw Sterenbergh ervoor pleit om dit beleid te richten op anderen dan de mensen met psychische klachten die al onder behandeling zijn. Hij vraagt om een nadere verklaring.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) legt uit dat de gemeente extra stappen wil nemen, terwijl dit wat haar betreft gedaan zou kunnen worden door de behandelaar bij wie die mensen al onder behandeling zijn. De gemeente kan zich beter focussen op mensen die nog niet ergens anders in beeld zijn. Zij vervolgt haar betoog met ‘uit je dip’, een terminologie die mensen met een echte depressie heel storend vinden. Het is dus heel belangrijk om onderscheid te maken tussen een dip en een depressie. Bovendien pleit spreekster ervoor om daarbij ook te kijken naar werkende mensen, omdat depressiviteit invloed kan hebben op de arbeidsproductiviteit. Haarlem zet in op mensen die al gezondheidsproblemen hebben, wat in tegenspraak is met de wens om juist in te zetten op gezondheid en gedrag in plaats van ziekte en zorg.

De heer **Spijkerman** (D66) begrijpt dat mevrouw Sterenbergh ervoor pleit dat de gemeente zich niet richt op mensen die bijvoorbeeld onder behandeling zijn van een psychiater maar juist op anderen. Uit het stuk blijkt dat de gezondheidssituatie van mensen in Haarlem-Oost in het algemeen slechter is dan in de rest van Haarlem, zowel fysiek als psychisch. Zij hebben het ook sociaal gezien moeilijker.

Iemand die in Haarlem-Oost onder behandeling is van een psychiater, kan dus ook op fysiek en sociaal vlak ondersteuning gebruiken. Wat hem betreft sluit het een dus het ander niet uit.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) bedoelt dat in die gevallen de behandelend psychiater wat haar betreft ook zou kunnen wijzen op de andere gezondheidsaspecten.

De heer **Spijkerman** (D66) begrijpt dat de psychiater zich ook moet bemoeien met sociale en fysieke aspecten.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) vindt dat dat inderdaad deel zou moeten uitmaken van de behandeling. Wat haar betreft, zou er meer aandacht besteed moeten worden aan mensen met een baan, omdat werken gezond is en omdat psychische problemen invloed hebben op het werk. In dit stuk vindt zij de component werk te weinig terug, terwijl werken juist gezond is.

De heer **Azannay** (GL) weet dat ook werkgeversorganisaties middelen vrijmaken voor pakketten op dat punt. Hij vraagt of mevrouw Sterenbergh vindt dat werknemers een beroep moeten kunnen doen op de gemeente.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) antwoordt dat het in dit geval niet om een pakket maar om preventie gaat. De gemeente wil inzetten op communicatie en er is geen reden om zich daarbij alleen te richten op ouderen, want de werkenden van nu worden ooit ook oud. Gedragsbeïnvloeding heeft alleen effect als het tijdig gebeurt. Zij zou graag een duidelijkere uitwerking zien van het structurele budget van 75.000 euro. De VVD vindt het onzinnig dat de gemeente 10.000 euro uittrekt om minimaal 20 gezonde sportkantines te realiseren, terwijl uit het onderzoek blijkt dat die sportkantines dat zelf ook willen. Buurtsportcoaches en de kantine medewerkers kunnen die boodschap heel goed zelf overbrengen. Er wordt 64.000 euro subsidie gegeven aan JOG, terwijl op de website van JOG staat dat het de gemeente 10.000 euro kost om mee te doen. Spreekster wil graag weten waarvoor de resterende 54.000 euro bestemd is. Grote steden sluiten zich steeds vaker aan bij de alliantie “Stop kindermarketing”, terwijl op de flyer van JOG merken als Coca-Cola staan. Spreekster zou graag in het uiteindelijke stuk een overtuigende onderbouwing van de bedragen zien. Tot slot gaat zij in op de AED's. Zij pleit ervoor om eerst te onderzoeken of er voldoende vrijwilligers geworven kunnen worden voor het benodigde netwerk, voordat de raad besluit om geld uit te geven aan AED's.

De heer **Spijkerman** (D66) kondigt aan dat hij in zijn bijdrage zal ingaan op het ‘slimme onbewuste’ maar hij begint met zijn complimenten voor het proces dat de commissie in de gelegenheid heeft gesteld om in een vroeg stadium input te leveren. D66 maakt zich grote zorgen over de ongedeelde stad, omdat er ook op het gebied van gezondheid een tweedeling blijkt te bestaan. Daarom is D66 blij met het actieprogramma.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) wijst erop dat er al jarenlang een traject loopt maar dat dit een hardnekkig probleem is, waarvan de oplossing veel tijd vergt.

De heer **Spijkerman** (D66) vindt het daarom juist treurig dat interventies in het verleden geen vruchtbare resultaten hebben opgeleverd. Hij hoopt dat de nu voorgestelde maatregelen dat wel doen.

De heer **Smit** (OPH) vindt dat de heer Spijkerman ambities en illusies goed uit elkaar moet houden. De ambitie om de stad ongedeeld te maken is er wel, maar het is een illusie te denken dat de stad ook ongedeeld wordt. Er blijven inkomensverschillen en daarmee dus ook gezondheidsverschillen. De gemeente kan hooguit proberen om die verschillen zo goed mogelijk te dempen.

De heer **Spijkerman** (D66) heeft niet de illusie maar wel de ambitie om in ieder geval stappen in de goede richting te zetten. Het derde punt van D66 heeft betrekking op het dilemma tussen enerzijds vrijheid en eigen verantwoordelijkheid en anderzijds overheidsingrijpen, zoals het rookverbod. D66 worstelt voortdurend met dat dilemma. D66 stelt de volgende oplossingsrichting voor. Uit het boek “Het slimme onbewuste” van professor Ab Dijksterhuis, blijkt dat 90% tot 95% van de menselijke

gedragingen onbewust gebeurt. D66 pleit daarvoor voor slim sturen van het menselijk gedrag in de openbare ruimte. Spreker noemt twee voorbeelden: “Fit at the beach”, fitnessstoestellen op de boulevard in Zandvoort, en de pianotrap, bedoeld om het gebruik van de roltrap te ontmoedigen.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) vindt zijn verhaal heel leuk, maar volgens haar wordt aan dat soort zaken wel degelijk aandacht besteed in het stuk. Zij vraagt of de heer Spijkerman die voorstellen niet ver genoeg vindt gaan of dat hij het gewoon leuk vindt om te noemen.

De heer **Spijkerman** (D66) vindt het leuk om te noemen, maar hij doet het ook omdat hij de voorgestelde maatregelen niet ver genoeg vindt gaan. Als derde voorbeeld noemt hij klassieke muziek op openbare plekken (NS experimenteert met piano's op stations) om ook aandacht te geven aan het psychische aspect. Als laatste voorbeeld noemt hij de plantenmuur, toegepast in een Duits verzorgingshuis. Spreker is buitengewoon enthousiast over deze voorbeelden die allemaal gaan over interventies in de openbare ruimte.

De heer **Azannay** (GL) vraagt of de heer Spijkerman echt gelooft dat mensen die leven in armoede, baat hebben bij deze initiatieven.

De heer **Spijkerman** (D66) antwoordt dat wetenschappelijk bewezen is dat dit soort interventies voor iedereen werkt.

De heer **Azannay** (GL) is het niet met hem eens.

De heer **Spijkerman** (D66) vraagt waarop de heer Azannay zijn conclusie baseert.

De heer **Azannay** (GL) antwoordt dat hij zich baseert op gezond boerenverstand.

De heer **Spijkerman** (D66) begrijpt dat de heer Azannay gezond boerenverstand belangrijker vindt dan wetenschappelijk onderzoek.

De heer **Smit** (OPH) heeft het gevoel dat de heer Spijkerman iets te nadrukkelijk in de marge bezig is.

De heer **Spijkerman** (D66) antwoordt dat het alles te maken heeft met het feit dat dit extra input is boven op de nu al goede notitie.

Mevrouw **Klazes** (GL) is blij met de bijna holistische aanpak die uit dit stuk blijkt. Zij noemt als voorbeeld de link tussen schuldenproblematiek, eenzaamheid, pesten en de gezondheidsproblemen. GroenLinks mist echter nog wel de integraliteit tussen sociaal en fysiek domein, ook al wordt erkend dat zaken als groen, woonomgeving en wonen belangrijk zijn. Op welke manier kan anders bouwen of een andere inrichting van de openbare ruimte het gevoel van eenzaamheid en de daarmee gepaard gaande gezondheidsproblemen voorkomen? Terecht moet elke ruimtelijke ontwikkeling voldoen aan een goede ruimtelijke ordening en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat maar wat GroenLinks betreft, mag ‘aanvaardbaar’ worden vervangen door ‘gezondheid bevorderend’. Net als de VVD is ook GroenLinks benieuwd naar de manier waarop en de mate waarin zorgverzekeraars een bijdrage kunnen leveren aan preventieve maatregelen. In dit stuk wordt aangegeven dat huisartsen moeite hebben om geschikte praktijkruimte te vinden. GroenLinks stelt voor om serieus te onderzoeken of het mogelijk is om het niet-strategische vastgoed van de gemeente hiervoor in te zetten.

De heer **Smit** (OPH) deelt het betoog van mevrouw Klazes over de openbare ruimte. Hij vraagt of zij zich ook zorgen maakt over de beleidslijn om versnipperd groen te gebruiken voor woningbouw.

Mevrouw **Klazes** (GL) antwoordt dat GroenLinks natuurlijk het liefst zou zien dat alles zo groen mogelijk blijft, ook al hoort die vraag eigenlijk thuis in een andere commissie.

Mevrouw **Dekker** (D66) hoort de heer Smit zojuist tegen de heer Spijkerman zeggen dat zijn verwachtingen van maatregelen in de openbare ruimte een illusie zijn, maar nu zegt de heer Smit juist dat hij de vergelijkbare ideeën van GroenLinks deelt.

De heer **Smit** (OPH) vindt het net niet hetzelfde. Hij vindt een piano op een station leuk, maar hij denkt dat het veelvuldig gebruik van de openbare ruimte meer effectiviteit heeft dan een piano op een station.

De heer **Spijkerman** (D66) vraagt de heer Smit om een voorbeeld te geven om zijn antwoord te verduidelijken.

De heer **Smit** (OPH) is het ermee eens dat de openbare ruimte in goede conditie en beschikbaar moet zijn en ook dat versnipperd groen een functie heeft, maar persoonlijk heeft hij het gevoel dat de toegevoegde waarde van een piano op het station maar heel beperkt is.

De heer **Spijkerman** (D66) heeft voorbeelden van interventies gegeven die 90% tot 95% van het menselijk gedrag beïnvloeden. Hij adviseert de heer Smit daar eens over na te denken.

De voorzitter gaat terug naar GroenLinks die de spreekbeurt heeft en geeft het woord aan de heer Azannay die een aanvulling heeft op de bijdrage van mevrouw Klazes.

De heer **Azannay** (GL) benadrukt dat het effect van een piano niet goed genoeg is om alle doelgroepen te bereiken. Hij noemt als voorbeeld de eerste generatie Marokkaanse en Turkse immigranten die vaak te kampen hebben met gezondheidsklachten. Hij adviseert de wethouder om gebruik te maken van kerken en moskeeën om hun achterban te mobiliseren aan sport te gaan doen.

Mevrouw **Dekker** (D66) begrijpt zijn bezwaar tegen de piano, maar zij weet ook dat muziek en dans een essentieel onderdeel zijn van de Marokkaanse en Turkse gemeenschap. Het gaat erom dat mensen zo veel mogelijk gestimuleerd moeten worden en de gemeente kan maatregelen nemen in de openbare ruimte.

De heer **Azannay** (GL) heeft het nadrukkelijk over de eerste generatie immigranten die nooit gesport heeft. Die mensen moeten een aanbod krijgen in hun vertrouwde omgeving. Dat wilde hij meegeven aan de wethouder.

De heer **Smit** (OPH) is het volledig eens met de opmerking van mevrouw Dekker over muziek en dansen. Hij vraagt aan de wethouder wat het verband is tussen de VHK-visie en de gemeentelijke visie. Ten tweede vraagt hij om in de financiële paragraaf die nog gemaakt moet worden, ook de kosten op te nemen van het deel van de GGD dat hierbij betrokken is, zodat de totale kosten zichtbaar worden. Ten slotte vraagt hij de wethouder extra aandacht te besteden aan de jongste jeugd en de oudste mensen. Ingesleten verkeerde gewoontes en gedragingen, zoals te weinig bewegen, te weinig sport, te veel eten, roken en drinken, zijn heel moeilijk af te leren. Dat lukt alleen door met jonge kinderen te beginnen.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) wijst erop dat deze twee doelgroepen juist bij iedere ambitie worden aangehaald.

De heer **Smit** (OPH) beaamt dat zij genoemd worden, maar hij wil meer nadruk leggen op de jeugd in de basisschoolleeftijd.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) vraagt hoeveel ouder de ouderen moeten zijn.

De heer **Smit** (OPH) pleit ervoor te beginnen met de jongsten om bijvoorbeeld te voorkomen dat zij gaan roken, drinken enzovoorts. Bij kinderen vanaf 12 jaar zitten die gedragsfouten er vaak al in.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) hoorde de heer Smit ook spreken over de ouderen, terwijl die continu genoemd worden in deze notitie.

De heer **Smit** (OPH) beaamt dat zij genoemd worden bij het thema meer bewegen. Dat vindt hij interessant omdat de gemeente juist bezuinigd heeft op de basisvoorzieningen, waaronder bewegen voor ouderen.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) krijgt het idee dat de heer Smit de ouderen wil neerzetten als slachtoffers van de bezuinigingen, terwijl bij iedere ambitie in de nota ouderen genoemd worden en de wethouder juist een prachtig informatiepakket heeft gegeven over activiteiten en organisaties.

De heer **Smit** (OPH) wijst erop dat OPH een jaar geleden gevraagd heeft wat er besteed wordt aan ouderen in de basisinfrastructuur. Daarop is geen antwoord gekomen en het bedrag is ook niet terug te vinden. Er is wel op een aantal plekken subsidie beëindigd. OPH heeft die bedragen niet op andere plekken teruggevonden. OPH komt daarom tot de conclusie dat de mogelijkheden voor ouderen zijn afgenomen. In dit stuk worden allerlei doelgroepen benoemd maar de vraag is hoe in de praktijk de accenten gelegd worden.

Mevrouw **Jacobsz** (AP) doet de suggestie dat het wellicht niet terug te vinden is in de gemeentelijke cijfers, omdat de bijdragen voor ouderen uit de Wlz en van de zorgverzekeraars komen.

De heer **Smit** (OPH) hoort het graag als mevrouw Jacobsz dat kan aantonen. Hij heeft het gevoel dat ouderen minder aanspraak kunnen maken op middelen voor meer bewegen enzovoorts. OPH ziet een contradictie tussen de ambitie en de huidige werkelijkheid. Zowel de VHK als de gemeente probeert de scherpe kanten van de tweedeling weg te halen. OPH steunt dat, ook al zal niet altijd gemeten kunnen worden wat daarmee bereikt wordt. OPH steunt de ambitie in deze notitie maar zet wel wat kanttekeningen bij de accenten en de effectiviteit. Het is een opiniestuk en OPH geeft haar opinie.

Mevrouw **Jacobsz** (AP) vindt het fijn dat gezondheid in een betere context wordt geplaatst en dat sporten in deze nota staat voor maatschappelijk, sociaal, ontmoeten, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling. In het stuk staat dat de eerste twee lagen van preventie niet aan bod komen, maar dat lijkt in strijd met gezinnen met financiële en psychische problemen. Verwarde personen krijgen in deze nota geen individuele zorg maar Big Move is een GGZ-programma. Het JOG-project wordt steeds aangehaald, maar dat is nooit aan de commissie gepresenteerd en evenmin besproken. Dit lijkt spreekster een prima moment om de resultaten van JOG te evalueren, zeker gezien de 60.000 euro subsidie die daarvoor beschikbaar is gesteld en het feit dat JOG wordt gefinancierd vanuit de voedingsmiddelenindustrie. De nota leest alsof de spelers al bepaald zijn. Spreekster hoopt dat er nog mogelijkheden zijn voor andere partijen. Het is jammer dat juist in Haarlem-Oost sportprojecten verdwijnen. Spreekster vraagt of daarvoor een alternatief geboden kan worden. In Schalkwijk worden in samenwerking met Dop Haarlem sportactiviteiten voor vrouwen georganiseerd. In aanvulling daarop zou spreekster graag zien dat er ook iets gedaan wordt voor statushouders. In het kader van een gezonde omgeving pleit zij voor nieuwbouw met sportveldjes, toestellen buiten, buitenspeelveldjes en parken met veilige trimrondjes. Zij vraagt wat de gemeente gaat doen aan de ongezonde UMTS-masten in de woonwijken. Vervolgens gaat zij in op een groot aantal activiteiten dat al bestaat in Haarlem. Zij mist in de nota voorlichting op het gebied van blowen dat minstens zo ongezond is als het gebruik van alcohol. Zij vraagt aandacht voor emotionele eenzaamheid en stelt voor om in het kader van preventie folders te verspreiden via de Stichting Bretels. Zij vraagt ook aandacht voor psychosomatische klachten, de slechte gezondheidsomstandigheden van oude sociale huurwoningen, 'hartveilig' wonen en tot slot voor een fotoproject in Beverwijk over depressiviteit.

De heer **Brander** (PvdA) is tevreden over de visie, vooral omdat gekozen is voor een integrale benadering. Gezondheidsproblemen hangen vaak samen met armoede, schuldproblematiek, echtscheidingen enzovoorts. Hij is het eens met mevrouw Sterenberg dat het heel goed is om te spreken over gezondheid en gedrag, maar de PvdA vindt daarentegen wel dat het de taak van de overheid is om de randvoorwaarden te blijven scheppen om dit allemaal mogelijk te maken. De PvdA

is het inhoudelijk eens met de ambities voor 2017 tot 2021 maar sommige punten behoeven wel een nadere concretisering. De PvdA is een groot voorstander van het opzetten van een apart gezondheidsplatform om de verschillende partijen in de vier Haarlemse wijken met die geconcentreerde problemen bijeen te brengen om over gezondheid te praten.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) vraagt of de heer Brander pleit voor iets extra's bovenop de sociaal wijkteams en dergelijke.

De heer **Brander** (PvdA) antwoordt dat de sociaal wijkteams wat de PvdA betreft een belangrijke rol spelen. De PvdA heeft er al eerder voor gepleit dat er wordt geleerd van elkaar. De VVD was er geen voorstander van om daaraan expliciet aandacht te besteden. De nota legt de focus op nauw samenwerken en constateert ook dat in sommige wijken de problemen veel groter zijn. Daarom lijkt het de PvdA goed om het onderling lerend vermogen te versterken en het niet afhankelijk te laten zijn van toevallige ontmoetingen. Tot slot vraagt spreker aandacht voor een nieuwe benadering die op dit moment wordt geïntroduceerd, namelijk Mobility Mentoring. Het is een wetenschappelijk onderbouwde methode uit Amerika die de laatste inzichten van de hersenwetenschap over de effecten van schaarste en armoede met beleidsprogramma's combineert. Een aantal Nederlandse gemeenten voert pilots uit op dit gebied en de PvdA pleit ervoor om daarover in de commissie Samenleving van gedachten te wisselen.

De heer **El Aichi** (CDA) brengt in herinnering dat de informatiebijeenkomsten over gezondheid die in 2011-2013 gehouden zijn in Schalkwijk en Haarlem-Oost veel effect hebben gehad. Hij noemt als voorbeeld de hardlooptroep van de Stichting Samen. Hij vraagt de wethouder in hoeverre de gemeente Haarlem bereid is om opnieuw informatiebijeenkomsten te organiseren voor deze doelgroepen in Haarlem-Oost en Schalkwijk.

De heer **Visser** (CU) vraagt ten eerste waarom de regionale nota pas in de commissie besproken wordt nadat die al is vastgesteld. Er staan geen verkeerde dingen in maar een aantal belangrijke onderwerpen wordt slechts summier genoemd in een bijlage, zoals de samenwerking met zorgverzekeraars. De CU vindt twee gesprekken niet voldoende en verwacht meer ambitie op dit punt. De CU is dan ook blij met aanvullend lokaal, meer concreet beleid. De CU is blij met een dekkend netwerk van AED's en aandacht voor Jongeren op gezond gewicht, een project met goede resultaten. Spreker vraagt zich af waarom dit project, gezien het succes, niet stadsbreed wordt uitgerold. Hij mist bovendien de financiële onderbouwing en de doelstellingen. Ook op het gebied van roken zijn de maatregelen in het lokale programma concreter maar helaas zonder SMART geformuleerde ambitie. Wat de CU betreft, blijft de nota op deze manier te vrijblijvend. Spreker sluit zich aan bij de opmerking van GroenLinks dat ook kerken en maatschappelijke organisaties betrokken moeten worden bij het preventiebeleid. In de regionale nota staat dat Haarlem meer scholen het predicaat wil geven, maar in de lokale nota staat slechts dat 31 scholen bezig zijn met gezondheidsbeleid maar nergens wat de gemeente concreet met die scholen wil bereiken en of en hoeveel budget daarvoor beschikbaar is. De CU mist twee grote onderwerpen zowel in de regionale als de lokale nota, namelijk het voorkomen van drugsgebruik en gokken. Spreker kan zich niet herinneren dat dit in de afgelopen drie jaar in de commissie aan de orde is geweest, terwijl het xtc-gebruik van jongeren toeneemt maar ook de gezondheidsrisico's omdat het MDMA-gehalte van de pillen toeneemt. Spreker vraagt of het college zich daarover ook zorgen maakt en of het college hierin net als de CU een opgave ziet voor de gemeente, temeer omdat er op landelijk niveau wel veel aandacht aan wordt besteed.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Botter en vraagt hem om in zijn beantwoording ook in te gaan op het vervolgproces.

Wethouder **Botter** gaat eerst in op de relatie tussen de regionale en de lokale nota en de vraag waarom de raad nu alleen nog gevraagd wordt om input voor de lokale nota. Hij heeft destijds goed begrepen dat de raad graag wilde meepraten over het lokale volksgezondheidsbeleid. De gemeenten dienen elke vier jaar een nota te maken die aansluit bij de landelijke nota. Sommige gemeenten binnen de VRK hebben ervoor gekozen om het bij die regionale nota te laten, maar het is duidelijk dat de Haarlemse

raad wel grote waarde hecht aan lokaal beleid. In het landelijk beleid wordt een aantal massamediale campagnes gevoerd. De wethouder heeft diverse keren horen zeggen dat wetenschappelijk onderzoek heeft bewezen dat het opstapje naar drugs het gevolg is van alcohol en roken. Haarlem kan heel ver gaan met lokale maatregelen (denk aan overleg met supermarkten over de uitstalling van rookwaren), maar daarover moet dan wel overeenstemming bestaan in de raad. De wethouder beaamt in de richting van de heer Visser dat beide nota's beter op elkaar moeten aansluiten. Hij kan voor een deel ook meegaan in de kritiek van mevrouw Sterenberg die de regionale nota te globaal vindt, maar daaraan kan hij niets meer veranderen. De verhouding tussen beide nota's is heel duidelijk aangegeven in de inleiding van de lokale nota. De wethouder geeft aan dat hij die verbinding beter tot zijn recht te laten komen in het voorwoord dat hij nog zal schrijven als de nota helemaal klaar is.

De heer **Brander** (PvdA) heeft in de nota niets gelezen over overleg met supermarkten. Dat sluit overigens goed aan bij het verhaal van de heer Spijkerman over onbewuste beïnvloeding. Hij vraagt of de wethouder dat voorstel serieus zou willen overwegen.

Wethouder **Botter** is zo vrij om de heer Brander erop te wijzen dat in deze commissie vooral opmerkingen worden gemaakt over waar het aan schort. De nota ligt met name op tafel om te horen wat de fracties daaraan nog zouden willen toevoegen. Hij vraagt in dat verband of mevrouw Jacobsz haar lange lijst per e-mail zou willen toesturen. Hij voegt er echter direct aan toe dat zij een aantal dingen noemt die berusten op een misverstand. Dit is de eerste integrale nota, waarbij ook het hele budget wordt samengevoegd. Zelfs het budget dat de gemeente aan de GGD overmaakt, zou eraan toegevoegd kunnen worden of de middelen voor de Plustaken, de Gezonde Schoolkantine en JOG. JOG wordt niet gefinancierd door de voedingsmiddelenindustrie; het is een programma dat zich richt op gezonde voeding en meer bewegen. De wethouder was geschokt door de grote verschillen tussen de verschillende wijken in Haarlem. Hij vindt dat daaraan heel veel aandacht moet worden besteed. Het liefst zou hij een groot budget aanvragen voor een offensieve campagne en offensieve maatregelen. De keuze is uiteindelijk aan de raad en het college zal vervolgens met voorstellen komen. Er ligt natuurlijk een heel nadrukkelijke link met de openbare ruimte, maar de wethouder geeft de heer Azannay gelijk dat het van belang is om goed af te wegen welke activiteit op welke plek aangeboden wordt. Het is van groot belang dat de sociale wijkteams daaraan een bijdrage leveren.

De heer **Smit** (OPH) begrijpt dat de sociale wijkteams in feite voor de gemeente moeten zoeken naar activiteiten die van toegevoegde waarde zijn voor de wijk.

Wethouder **Botter** beaamt dat op basis daarvan een keuze moet worden gemaakt.

De heer **Rutten** (VVD) begrijpt dat de wethouder meer wil doen om de gezondheidsproblemen bij mensen met een lage economische status terug te dringen. Hij wijst erop dat de wethouder daarvoor 200.000 euro heeft gekregen uit het budget van Gids.

Wethouder **Botter** antwoordt dat die middelen daarvoor ook worden ingezet.

De heer **Rutten** (VVD) krijgt de indruk dat de wethouder meer geld daarvoor zou willen hebben. Er is een decentralisatie-uitkering geweest, die bovendien verlengd wordt.

Wethouder **Botter** begrijpt niet dat de heer Rutten werkelijk denkt dat 200.000 euro voldoende is om deze hardnekkige problematiek aan te pakken.

De heer **Rutten** (VVD) zegt dat niet, maar hij vindt dat de wethouder ook niet de suggestie moet wekken dat er helemaal geen budget voor was.

Wethouder **Botter** ontkent dat niet, maar wat hem betreft is een veelvoud van dat bedrag nodig om echt iets te bereiken. Hij vervolgt zijn beantwoording met de vragen en opmerkingen over de relatie met de zorgverzekeraars. Er wordt inderdaad twee keer per jaar officieel overlegd met de directies van de zorgverzekeraars maar daarnaast vindt elke zes weken 'het wonen, welzijn en zorg-overleg' plaats,

waarbij ook de zorgverzekeraars vertegenwoordigd zijn. Binnenkort zal er opnieuw gesproken worden over cases, waarbij mensen in de knel komen bij de overgangen tussen verschillende wetten. Ook het voorliggende stuk is daar besproken. Ook in het EPA-project wordt nauw samengewerkt met de zorgverzekeraars.

De heer **Spijkerman** (D66) vraagt of de zorgverzekeraars concreet interventies in de openbare ruimte financieren of de gemeente op een andere manier concreet zaken uit handen nemen.

Wethouder **Botter** antwoordt dat de zorgverzekeraars geen financiële bijdrage leveren aan maatregelen in de openbare ruimte maar dat zij bijvoorbeeld meedenken over huisvestingskosten van psychiatrische patiënten, want een bijdrage daaraan is goedkoper dan mensen huisvesten in een instelling, als zij daarvoor geen indicatie meer hebben. De gemeente is niet in staat om de benodigde woningen te leveren. De zorgverzekeraars financieren bijvoorbeeld wel het project “Welzijn op recept”, een preventieproject waarbij mensen doorverwezen worden naar de basisinfrastructuur.

De heer **Smit** (OPH) hoort de wethouder praten over het meedenken van zorgverzekeraars maar hij hoort hem aan het eind van zijn betoog ook spreken over meebetalen. Hij vraagt of er daadwerkelijk middelen ingezet worden door de zorgverzekeraars.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) hoort de wethouder spreken over basisinfrastructuur, een woord dat zij twee keer is tegengekomen in de nota. Zij zou graag een paragraaf toegevoegd zien over de raakvlakken met de basisinfrastructuur.

De heer **Brander** (PvdA) weet dat CZ in Den Haag zelfs de schulden overneemt van 250 gezinnen, juist omdat daardoor de stress wegvalt die tot veel zorgkosten leidt. Zorgverzekeraars zijn dus blijkbaar bereid om ver te gaan. In dit verband verzoekt spreker de wethouder om nog even in te gaan op Mobility Mentoring.

De heer **Visser** (CU) vraagt de wethouder om iets uitgebreider in te gaan op de preventie van drugsgebruik, juist vanwege alle nieuwe vormen van drugs. Hij vraagt zich bovendien af hoe het staat met de Gezondheidsmonitor. In 2016 is de laatste monitor gemaakt maar de raad heeft de resultaten daarvan nog niet ontvangen, terwijl hij vindt dat die leidend zouden moeten zijn voor deze gezondheidsnota. Tot slot wil hij weten of in de Gezondheidsmonitor ook is doorgevraagd naar drugsgebruik in tegenstelling tot de vorige monitor.

Wethouder **Botter** antwoordt dat het college voorinzage heeft gehad in de resultaten van de Gezondheidsmonitor en dat die wel degelijk zijn meegenomen in de nota. De Gezondheidsmonitor heeft echter alleen betrekking op mensen boven de 24 jaar. De raad heeft de factsheet van het zogenaamde Emovo-onderzoek naar drugsgebruik wel ontvangen. Die gegevens zullen aan het thema drugs toegevoegd worden in een aparte paragraaf. Tot slot gaat de wethouder nogmaals in op de zorgverzekeraars. De G32 heeft bij de staatssecretaris Volksgezondheid gepleit voor meer capaciteit voor zorgverzekeraars om te overleggen met gemeenten. Zilveren Kruis Achmea heeft bijvoorbeeld maar 3 medewerkers op 118 gemeenten. De gemeenten hebben aandacht gevraagd voor die scheve verhouding. De wethouder heeft alle opmerkingen, behalve die van mevrouw Jacobsz, meegenomen. Aanvullende op- en aanmerkingen zijn nog steeds welkom. In de komende maanden zal de nota afgemaakt worden. Het college heeft de intentie om voor de zomer met een aangepaste nota te komen, waarin de op- en aanmerkingen van de fracties verwerkt zijn. Hij zal in een aparte notitie aangeven waarom zaken niet zijn opgenomen. Hij bedankt de commissie voor haar medewerking en de input.

De voorzitter begrijpt dat er raadsvoorstel zal komen. Hij schorst de vergadering voor 10 minuten.

8. Vaststellen beleidsregels schulddienstverlening Haarlem

De voorzitter heropent de vergadering en deelt mee dat de beleidsregels schulddienstverlening Haarlem op verzoek van de PvdA is geagendeerd. Hij geeft het woord aan de PvdA.

De heer **Brander** (PvdA) vindt dit een goede uitwerking van wat eerder besproken is. Ook de reactie van de Participatieraad was positief. Bij het vorige agendapunt heeft spreker een pleidooi gehouden voor Mobility Mentoring. Hij denkt dat dit ook een positieve bijdrage zou kunnen leveren aan de schuldhulpverlening.

De heer **Van der Bruggen** (PvdA) sluit zich aan bij de complimenten van zijn collega maar mist de preventieve momenten in de schuldhulpverlening. Hij pleit voor een signaleringssysteem (voor betalingsachterstanden op het gebied van huur, telefoon en nutsvoorzieningen), waardoor voorkomen kan worden dat schulden heel snel, heel hoog oplopen.

Mevrouw **Sterenbergh** (VVD) vindt het grote verschil in toon tussen het stuk en het collegebesluit opvallend. Het collegebesluit ademt een sfeer van pappen en nathouden, terwijl de artikelen in het stuk veel strikter zijn. Spreekster vindt vooral de uitdrukking 'humaan beleid' in het collegebesluit storend. Dat wekt de suggestie dat Haarlem ook weleens een inhumain beleid voert.

De heer **Spijkerman** (D66) sluit zich voor een groot deel aan bij de woorden van de VVD. D66 heeft steeds het standpunt gehuldigd dat het in principe gaat om de manier waarop er zo veel mogelijk mensen geholpen kunnen worden met het beschikbare geld. Spreker vraagt de wethouder om de monitoring van deze beleidsregels scherp in te richten, zodat de effectiviteit structureel gemeten wordt zonder dogma's. Hij vindt het goed om te lezen dat bij elk artikel het werkwoord 'kan' wordt gebruikt, omdat wat hem betreft dit werkwoord past bij maatwerk, wat D66 naast effectiviteit heel belangrijk vindt.

Mevrouw **Van Ketel** (SP) geeft namens de SP complimenten voor het stuk, hoewel de SP ook een aantal kanttekeningen plaatst. De wet stelt dat de hulpvraag binnen vier weken na aanvraag dient te worden vastgesteld. In de praktijk is die termijn echter veel langer. Het beleid is dus niet conform de wet. Spreekster weet uit ervaring dat ook de uitvoering van artikel 4.3 van de Wet schuldhulpverlening over wacht- en doorlooptijd, te wensen overlaat. De SP vindt het jammer dat nog steeds het verschil tussen onwil en onmacht niet wordt erkend, want hierdoor vallen mensen tussen de wal en het schip.

De heer **Garretsen** (SP) voegt aan het betoog van mevrouw Van Ketel nog een vraag toe over de beleidsregels. Volgens de wet kan het college schuldhulpverlening weigeren indien een persoon al eerder gebruik heeft gemaakt van schulddienstverlening en/of indien een persoon fraude heeft gepleegd. Het college gaat echter verder. Schuldhulpverlening kan worden geweigerd als de hoogte van de afloscapaciteit van een schuldenaar niet kan worden vastgesteld. Dat zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren ingeval de administratie van een persoon met het syndroom van Down een rommeltje is, waardoor de afloscapaciteit niet bepaald kan worden. De SP vindt dat in een dergelijk geval de hulp niet geweigerd kan worden. Een WSNP-traject met een bewindvoerder zou in die gevallen een hoop ellende kunnen voorkomen.

De heer **Smit** (OPH) vindt het een goed stuk maar hij krijgt er wel het gevoel bij dat het beleid een enorme stapel paarse krokodillen is, ook al beoogt het college die te vermoorden. De aanvrager van de schuldhulp wordt onvermijdelijk belast met die stapel paarse krokodillen (de beleidsregels). Spreker betwijfelt of de cliënten allemaal in staat zijn om hun verplichtingen te begrijpen en daarom vraagt hij of er voor hen een aangepast document beschikbaar is.

Mevrouw **Klazes** (GL) vindt het ook een goede nota. Het is ontzettend belangrijk om schuldenvrij door het leven te gaan omdat schulden een fnuikend effect hebben op allerlei andere zaken, zoals gezondheid. Ook de nazorg vindt GroenLinks heel belangrijk, evenals preventie. GroenLinks heeft eerder gepleit om gebruik te maken van peergroup-ervaringen om schulden bij jongeren te voorkomen.

De heer **Visser** (CU) sluit zich aan bij de opmerkingen over de lange wachttijden, vooral omdat mensen in de regel pas een beroep doen op hulp als zij radeloos zijn en omdat de schulden gedurende de wachttijd verder oplopen. Spreker pleit ervoor om de procedures praktischer en vooral korter te maken. Hij herinnert zich de discussie over bed, bad en brood. Hij heeft gehoord dat er wel broodgeld

wordt verstrekt door de Gemeentelijke Sociale Dienst maar niet door het UWV. Hij vraagt de wethouder uit te zoeken of dat klopt en zo ja, of dat gat kan worden gedicht. Tot slot gaat hij in op het schuldhulpmaatje. Hij heeft begrepen dat de subsidie van 10.000 euro voor de training van schuldhulpmaatjes maar niet van de grond komt. Hij wil graag weten waaraan dat ligt. Dit was tevens zijn rondvraag.

Wethouder **Langenacker** begint met de vraag van de heer Van der Bruggen. Zij legt uit dat de gemeente aan de hand van een Rekenkamerrapport het beleid heeft aangepast en dat deze regels gebaseerd zijn op dat beleid. Het grootste kritiekpunt van de Rekenkamercommissie was destijds de doorlooptijd. Iedereen die zich meldt, krijgt binnen twee of drie dagen een gesprek met de bedoeling om zo snel mogelijk tot actie te komen. Negen van de tien aanmeldingen kunnen op de een of andere manier geholpen worden, in een formeel traject of op een andere manier. De wethouder herkent zich niet in de reactie van de SP.

De heer **Garretsen** (SP) heeft inderdaad gehoord over de verbeteringen en hij heeft ook vertrouwen in de wethouder maar de SP slaat aan op het collegestuk, omdat daarin niet duidelijk staat dat er binnen een paar dagen een gesprek gevoerd wordt et cetera.

Wethouder **Langenacker** antwoordt dat het collegestuk niet meer gewijzigd kan worden, maar dat de door haar geschetste manier van werken juist essentieel is om mensen zo snel mogelijk te kunnen helpen. De PvdA mist het vroeg signaleren. Dat staat niet in het stuk maar het behoort wel tot het beleid. Daarover zijn in de afgelopen tijd nieuwe afspraken met corporaties. Bovendien neemt de gemeente deel aan het landelijke project “Erop af”, om opnieuw afspraken te maken met andere grote aanbieders. De wethouder beaamt de constatering van D66 dat de kan-bepalingen juist bedoeld zijn om maatwerk te kunnen leveren. In antwoord op de vraag van de CU beaamt de wethouder dat de gemeente actiever optreedt in geval van broodnood. Zij geeft aan dat zij komende week in haar overleg met het UWV te vragen welke mogelijkheden het UWV daarin heeft. De wethouder heeft gesprekken gevoerd met de schuldhulpmaatjes maar zij is er niet van op de hoogte dat er problemen zijn met een subsidieaanvraag. Zij zegt toe navraag te doen want ook zij vindt dat de schuldhulpmaatjes goed werk doen. De wethouder zegt in antwoord op het herhaalde pleidooi van de PvdA voor Mobility Mentoring dat het college zeker geïnteresseerd is in die systematiek. Inmiddels organiseert de gemeente al wel zesdaagse cursussen om in de bejegening zo goed mogelijk te kunnen aansluiten bij het niveau van cliënten in de bijstand of de schuldhulpverlening om de dienstverlening te verbeteren. De wethouder begrijpt dat dit nog iets verder gaat; zij neemt het advies mee.

De voorzitter geeft gelegenheid voor een korte tweede termijn.

De heer **Spijkerman** (D66) heeft gevraagd naar de monitoring omdat D66 vooral de effectiviteit belangrijk vindt.

De heer **Garretsen** (SP) heeft opgemerkt dat de weigeringsgronden in deze beleidsregels veel uitgebreider zijn dan de wet voorschrijft. Hij heeft aan de hand van een praktijkvoorbeeld laten zien dat een weigering niet altijd terecht is.

De heer **Brander** (PvdA) wijst erop dat cliënten soms psychisch niet in staat zijn om afspraken na te komen. Dat heeft gevolgen voor de effectiviteit van het beleid en is dus reden temeer om dat te onderzoeken.

Wethouder **Langenacker** antwoordt dat ook bij weigeringsgronden de kan-bepaling wordt gehanteerd. Dat betekent dat in de praktijk nooit meer een vraag wordt afgewezen maar dat zegt niets over de oplossing die geboden wordt. Met betrekking tot de afspraken zegt zij het volgende. Er worden brieven gestuurd maar er wordt ook gebruikgemaakt van hedendaagse middelen, zoals WhatsApp. Als een cliënt helemaal niet reageert, dan wordt het sociaal wijkteam ingeschakeld.

De heer **Garretsen** (SP) heeft van zijn collega-raadsleden gehoord hoe het in de praktijk werkt, maar hij mist die toelichting op de beleidsregels. Als een volgende wethouder een minder positieve grondhouding heeft, dan kan de praktijk op basis van deze regels veranderen.

Wethouder **Langenacker** is bereid om nog eens vanuit die optiek naar de toelichting te kijken. Met betrekking tot de monitoring zegt de wethouder dat volgens haar een aantal indicatoren in de planning- en controlcyclus is opgenomen maar dat gegevens hoe dan ook bijgehouden worden. De heer Smit heeft gevraagd naar een leesbaar document voor cliënten. In principe krijgen cliënten geen beleidsregels te lezen. Er zijn andere manieren om te communiceren over de trajecten.

De heer **Smit** (OPH) wil die documenten graag ontvangen.

Wethouder **Langenacker** zal daarvoor zorgen. Tot slot gaat zij in op de opmerking over de uitdrukking humaan beleid. Zij vraagt wat mevrouw Sterenberg van haar verlangt.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) begrijpt dat het collegebesluit niet meer veranderd kan worden, maar zij wil dit punt van kritiek meegeven voor toekomstige stukken.

Wethouder **Langenacker** vindt het een terechte opmerking en zegt toe daar alert op te zijn.

9. Vaststellen beleidsregels Scholingsbudget Werk en Inkomen (JL)

De voorzitter deelt mee dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de SP. Hij geeft het woord aan de heer Garretsen.

De heer **Garretsen** (SP) put zich uit in complimenten voor het stuk. Hij heeft nog één vraag en één opmerking. Hij begrijpt uit de regels dat scholingsgeld niet terugbetaald hoeft te worden als iemand tussentijds stopt vanwege ingrijpende persoonlijke omstandigheden. Hij ziet de wethouder knikken. Het maximale budget is 100.000 euro. Hij verwacht dat er extra middelen zullen komen voor verpleeghuizen. Er is nu al vaak een tekort aan geschoold personeel. In dat verband pleit hij ervoor om niet te strikt om te gaan met het budget. Als daar reden voor is, dan zou hij het graag uitbreiden.

De voorzitter geeft degenen die geen spreektijd meer hebben toch de gelegenheid om een korte verklaring af te leggen.

Mevrouw **Dekker** (D66) verklaart dat ook D66 dit een prima stuk vindt en ook tevreden is over de aandacht voor omscholing. In tegenstelling tot de SP heeft D66 geen enkele indicatie dat het budget van 100.000 euro volledig benut zal worden. D66 pleit voor een betere onderbouwing in het vervolg.

Mevrouw **Sterenberg** (VVD) verklaart dat de VVD voorstander is van om- en bijscholing en zelfs van een tijdelijke opschorting van de sollicitatieplicht. Het moet dan echter wel een kansrijke opleiding betreffen en dat zou wat de VVD betreft ook getoetst moeten worden.

De heer **Brander** (PvdA) is blij dat er aandacht besteed wordt aan opleidingen en niet alleen aan arbeidsmarktgerichte trajecten. CEO heeft bewezen dat dat ook effectief is en bovendien past het helemaal in het oude verheffingsideaal van de PvdA.

De heer **Smit** (OPH) deelt de mening dat opleiding belangrijk is maar ook dat goed getoetst moet worden dat het doel van de opleiding doorstroming is.

Mevrouw **Klazes** (GL) verklaart dat ook GroenLinks blij is dat bijstandsgerechtigden hiermee de mogelijkheid krijgen om een opleiding te volgen en ook dat hogeropgeleiden die kans krijgen. Zij kan zich voorstellen dat mensen die geen recht hebben op een uitkering (nuggers) hierbuiten vallen, terwijl zij wel behoefte hebben aan scholing en dat zelf niet kunnen bekostigen. Zij vraagt of er een mogelijkheid is om hen toch hierin mee te nemen.

Wethouder **Langenacker** antwoordt dat het budget van 100.000 euro voortkomt uit de Armoedenota. Het college kan niet inschatten of het bedrag te ruim of te beperkt is. Zij stelt voor om het wat tijd te gunnen. Mocht het bedrag snel uitgeput zijn, dan zal zij met een aanvullend voorstel komen, als dat mogelijk is. De SP signaleert ontwikkelingen in de zorg en wil daarop inspelen. De wethouder antwoordt daarop dat de gemeente soms kan inspringen op een ontwikkeling maar dat het anderzijds ook terecht is om de arbeidsmarktrelevantie te toetsen. Ook nuggers kunnen eventueel gebruikmaken van het aanbod, hoewel die mensen moeilijker bereikt kunnen worden en zij financieel onafhankelijk zijn. De gemeente probeert op dat vlak iets te doen omdat het gaat om het perspectief van mensen.

De heer **Garretsen** (SP) voegt eraan toe dat het ook in het belang kan zijn van de economie van Haarlem.

Wethouder **Langenacker** is dat met hem eens.

Mevrouw **Klazes** (GL) vraagt waarom vrouwen zo specifiek benoemd zijn.

Wethouder **Langenacker** vindt dat een interessante opmerking. Zij denkt dat het niet terecht is dat vrouwen specifiek benoemd worden. Het zou zowel voor mannen als vrouwen moeten gelden.

Mevrouw **Jacobsz** (AP) voegt er ter verduidelijking aan toe dat de regeling vroeger alleen voor vrouwen was.

10. Rondvraag

Mevrouw **Van Ketel** (SP) verwijst naar het SER-advies over de aanpak van de ruim 400.000 kinderen die in armoede leven. In Haarlem zijn dat er ongeveer 4000. De SP vraagt de wethouder om een schriftelijke reactie van het college op dit advies, wat het college met dit advies gaat doen en of de conclusie van de SER aanleiding is om de aanpak in Haarlem bij te stellen.

De voorzitter wijst erop dat deze vraag meer geschikt was geweest om als schriftelijke vraag in te dienen. Hij verzoekt de commissieleden daarmee rekening te houden.

Wethouder **Langenacker** vindt het een interessant rapport. Het college bestudeert het op dit moment. Zij zegt toe met een reactie te komen. Wat haar betreft, kan het onderwerp hier geagendeerd worden.

De heer **El Aichi** (CDA) heeft gehoord dat mensen tijdens het inloopsprekuren van het sociaal wijkteam in de Ringvaart in de gang worden geholpen. Hij maakt zich zorgen over de privacy van de cliënten. Hij vraagt of de wethouder daar iets aan kan doen.

Wethouder **Langenacker** kent de situatie niet maar zal ernaar kijken.

11. Agenda komende commissievergadering(en), actielijst en jaarplanning

De voorzitter vraagt aandacht voor de punten 1.9 tot en met 1.12. De RKC adviseert bij 1.9 om de aanbeveling niet als afgedaan te beschouwen en bij 1.10 tot en met 1.12 wel. Hij vraagt of de commissie het advies van de RKC overneemt. De commissie gaat ermee akkoord om 1.9 niet af te doen maar op de actielijst te laten staan. De commissie gaat ermee akkoord om de punten 1.10 tot en met 1.12 wel af te doen.

Agenda komende vergadering

Op verzoek van het college wordt voor de volgende commissie ter bespreking geagendeerd het Convenant Internationale School Haarlem. Op verzoek van de commissie wordt voor de volgende vergadering geagendeerd de verbetering aanpak mensen met verward gedrag (PvdA). Hij vraagt welke stukken ter kennisname de commissie wil agenderen.

De heer **Brander** (PvdA) constateert dat bij de stukken ter kennisname een aantal voortgangsrapportages op moties staat, waarbij niet altijd duidelijk is of het college vraagt om de

motie af te doen, terwijl wethouder Botter wel een brief geschreven heeft waarin hij goed onderbouwd vraagt om een aantal moties af te doen. Hij vraagt of de voorzitter een voorstel heeft.

De voorzitter stelt voor om moties niet af te doen als de informatie onvoldoende duidelijk is.

De heer **Smit** (OPH) stelt voor dat de moties terugkomen met een toelichting.

De voorzitter concludeert dat de commissie het college om een nadere toelichting verzoekt met betrekking tot 1.2 (motie 1) en 1.3 (motie 2).

De heer **Brander** (PvdA) stelt inderdaad voor om beide moties niet af te doen maar erop terug te komen in juni 2017. Wat hem betreft, zijn de moties over daklozenopvang en de verhoging van de eigen bijdrage wel afgedaan omdat de eigen bijdrage niet verhoogd is.

De heer **Visser** (CU) wil 1.7 juist agenderen vanwege de bijlage.

De voorzitter stelt voor dat de heer Visser eerst technische vragen stelt.

12. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 22.45 uur.